

แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมสำหรับวัดจุฬามณี
ตำบลอรัญญ์ อำเภอบัวชุม จังหวัดอ่างทอง

บำรุง เอี่ยมสะอาด

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤษภาคม 2553

แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมสำหรับวัดจุฬามณี
ตำบลอรัญญ์ อำเภอบัวชุม จังหวัดอ่างทอง

บำรุง เอี่ยมสะอาด

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

PARTICIPATORY CONSERVATION GUIDELINES OF HISTORICAL SITES AT
WAT JULAMUNEE, TAMBON ONGKHARAK, AMPHUR POTHONG,
ANGTHONG PROVINCE

BAMRUNG IAMSAARD

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Master of arts Program in Development Strategy

Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

May 2010

บำรุง เอี่ยมสอาด. (2553). แนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมสำหรับวัดจุฬามณี ตำบลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง. การค้นคว้าอิสระ ศศ.ม (ยุทธศาสตร์ การพัฒนา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ลัดดาวัลย์ แจ่มฤกษ์แจ้ง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วม สำหรับวัดจุฬามณี ตำบลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง 2) เสนอยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม กับแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมสำหรับวัดจุฬามณี ตำบลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 ท่าน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สาระ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการศึกษาแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วมสำหรับ วัดจุฬามณี ตำบลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง พบว่า วัดและชุมชนต้องร่วมมือร่วมใจกันในการดูแลโบราณสถานมิให้ถูกทำลาย ทำให้เกิดการประสานงานระหว่างวัดกับชุมชนร่วมมือร่วมใจ ในการร่วมกันดูแลอนุรักษ์มีความห่วงใยในโบราณสถาน ทำให้เกิดการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการสืบทอดและอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นต่อไปได้ศึกษาเห็นประโยชน์และ เห็นคุณค่าของโบราณสถาน

2. ผลการศึกษายุทธศาสตร์ที่เหมาะสมกับแนวทางการอนุรักษ์โบราณสถานแบบมีส่วนร่วม สำหรับวัดจุฬามณี ตำบลองครักษ์ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาโบราณสถานวัดจุฬามณีให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2) เป็น องค์กรเปิดที่ให้ทุกภาคส่วนเข้าร่วมวางแผนและพัฒนา 3) การปฏิสังขรณ์โบราณสถาน

Bamrung Iamsaard. (2010). **Participatory Conservation Guidelines of Historical Sites at Wat Julamunee, Tambon Ongkharak, Amphur Pothong, Angthong Province.**

An Independent Study for Master of Arts (Development Strategy).

Phranakhon Si Ayutthaya : Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

Advisor : Dr. Laddawan Jamrerksang.

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study the participatory conservation guidelines of the historical sites at Wat Chulamunee; and 2) propose appropriate strategies for the participatory conservation guidelines of those historical sites. Data were gathered using the focus group interview from 15 people involved in the conservation. Content analysis was used to analyze the data.

The findings revealed as follows:

1. The development of the participatory conservation guidelines of the historical sites at Wat Chulamunee should be derived from firstly, the collaboration of the Wat and community in maintaining the historical sites. Secondly, establishing a coordination between the Wat and the community in cultivating the sense of ownership to protect the sites and restore as well as inherit local art, culture and wisdom for the benefit of the next generation. Third, there should be a strong network consisting of Wat Chulamunee, local government sectors, and the Department of Fine Arts to drive the participatory conservation and thus make it a continual activity.

2. The appropriate strategies proposed for the development of participatory conservation guidelines consisted of 1) developing the Wat into an ecotourism attraction; 2) establishing the Wat as an open organization welcoming people from all walks of life to participate in planning and developing it; and 3) maintaining the historical sites in a well-preserved condition.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริณา จิตต์จรัส ประธานกรรมการควบคุมหลักสูตร และ ดร.ศักดิ์วัลย์ แจ่มฤกษ์แจ่ม กรรมการที่ปรึกษา ที่ช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขตลอดระยะเวลาของการทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระฉบับนี้

ขอขอบคุณ ดร.เกษม บำรุงเวช และผู้ช่วยศาสตราจารย์คำ พาหอม ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบแก้ไขแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

ขอขอบคุณ นายอเนก สีหามาตย์ ผู้อำนวยการสำนักกรมศิลปากร 3 จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจแบบสอบถาม ให้คำปรึกษา และยังเป็นกรรมการกลางในการสอบงานวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ดร.จิรวัดน์ นาคพนม ที่เป็นพี่เลี้ยงในการสนทนากลุ่ม ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อาทิ เจ้าอาวาสวัดจุฬามณี พระลูกวัด กรรมการวัด ไวยาวัจกรวัด ท่านนายก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และปราชญ์ชาวบ้าน

สุดท้ายขอขอบคุณในคุณพระศรีรัตนตรัย ขอมอบเป็นกตเวทิต์แด่ผู้ปชฌาย์ อาจารย์ บิคา มารดา และผู้มีคุณทั้งปวง ที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ เลี้ยงดูให้ความอุปการะอนุเคราะห์ ให้กำลังใจ จนทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จลงได้ด้วยดี

พระบำรุง เอี่ยมสอาด